

ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM FAKÜLTESİNDEN MEMNUNİYET DÜZEYLERİ VE HAYAL ETTİKLERİ EĞİTİM ORTAMI¹

PROSPECTIVE TEACHERS' LEVELS OF SATISFACTION WITH SCHOOLS OF EDUCATION AND THEIR IDEALIZED EDUCATIONAL SETTINGS²

Arş.Gör.Özlem ÖZÇAKIR SÜMEN*

Prof.Dr.Kaya Tuncer ÇAĞLAYAN**

Özet: Eğitim kurumlarındaki eğitim-öğretim faaliyetlerinin gözden geçirilmesi ve yeniden yapılanması sürecinde öğrencilerin memnuniyet düzeyleri ve görüşleri önem taşımaktadır. Bu çalışmada eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının eğitim hizmetlerinden duydukları memnuniyet düzeyleri çeşitli değişkenler açısından belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma 2012-2013 öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmada öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerini belirlemek amacıyla "Eğitim Fakültesi- Öğrenci Memnuniyet Ölçeği" (Şahin, 2009) kullanılmıştır. Ölçek, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümündeki farklı anabilim dallarında öğrenim gören 685 öğrenciye uygulanmış ancak doldurulmasındaki eksiklikler nedeniyle 13 anket analiz dışı bırakılmış, 672 anket değerlendirmeye alınmıştır. Ayrıca öğretmen adaylarının hayal ettikleri eğitim ortamını belirlemeye yönelik açık uçlu sorular sorulmuş ve öğretmen adaylarının yazılı görüşleri alınmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının eğitim fakültesinden genel olarak "az düzeyde" memnun oldukları ortaya çıkmıştır. Öğretmen adaylarının ölçeğin "danışmanlık hizmetleri" ve "ders ve ders programları" alt boyutlarından "orta düzeyde" memnun oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Nitel verilerin analizi

¹ Bu çalışma XII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Bu makale Crosscheck sonuçlarına göre orijinal bir makedir.

*Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, ozlem.ozcakir@omu.edu.tr

** Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, ktuncerc@omu.edu.tr

sonucunda ise öğretmen adaylarının şu özelliklere sahip bir eğitim ortamı hayal ettikleri ortaya çıkmıştır; modern binalar, sosyal ortamlar, teknolojik olanaklar, yeni yöntemler, özgür ve bilimsel bir ortam, uygulamalı dersler, alanında uzman ve mesleki ve kişilik özellikleriyle öğretmen adaylarına model olabilecek öğretim elemanları.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Öğretmen Adayları, Eğitim Ortamı, Memnuniyet Düzeyi.

Extended Abstract: *Students' levels of satisfaction and opinions are significant in the process of revising and restructuring the activities at educational institutions. Raising quality in education requires the satisfaction of students, who are the receivers of educational services. A positive correlation between the quality of educational services and satisfaction levels has already been well established (Wei & Ramalu, 2011; Okumuş & Duygun, 2008). Student opinions provide feedback on what does and does not function in education and make necessary arrangements possible (Sönmez, 2003). Such feedback from students will ensure amendments and improvements being made to the educational system, which in turn will raise the quality of educational services.*

Taking into account a number of variables, this study seeks to reveal prospective students' levels of satisfaction with the educational services at schools of education. It also attempts to establish the idealized educational settings of these prospective teachers using qualitative methods. The research was conducted in the 2012-2013 academic year at the School of Education of Ondokuz Mayıs University, and made use of the 'Student Satisfaction Scale for Schools of Education' (Şahin, 2009), which had six sub-dimensions (teaching staff, academic advising services, management services, resources, computer facilities, and courses and course programmes) and 40 items in a five Likert-type scale. It was administered to 685 students in various strands at the Department of Primary Education at the School of Education. 13 of the questionnaires returned were found to contain structural errors and were therefore not included in the study, which analysed 672 questionnaires. Further, the prospective teachers were asked open-ended questions in order to catch a glimpse of their idealized educational settings, and their written opinions were collected.

In data analysis, descriptive statistics (the arithmetic mean and standard deviation) was used in order to establish students' satisfaction levels. The average load values were calculated for the verbal expression of students' numeric satisfaction averages relating to each dimension. The t test and analysis of variance

(ANOVA) were used to detect any difference due to the students' department, year of study, gender, and GPA. The qualitative data were classified and descriptively analysed in order to determine the students' idealized educational settings.

The study found that the prospective teachers were, in general, 'not very' satisfied with their school of education. The students were also 'not very' satisfied with the 'teaching staff, management services, resources, and computer facilities' enquired by the scale, and 'fairly' satisfied with the 'academic advising services' and 'courses and course programmes'. It was also found that the students' satisfaction levels showed no significant difference in terms of their gender, department, or GPA. Their year of study, however, did cause some significant difference: satisfaction levels were at their highest in first-year students, then decreased steadily, and dropped to their lowest in fourth-year students.

The prospective teachers' low levels of satisfaction with their school of education in general are in line with the findings of Şahin (2009) and Ekinci & Burgaz (2007). Şahin (2009), in 'Assessment of Service Quality at Schools of Education with the Student Satisfaction Scale for Schools of Education', and Ekinci & Burgaz (2007), in their study on Hacettepe University students' expectations and levels of satisfaction with certain academic services, found that expectations were high but satisfaction levels were low. Furthermore, the steady decrease in satisfaction levels from year one to four may indicate that students start their studies with high expectations but, as years go by their school fails to meet these expectations and consequently their satisfaction levels drop. Other studies in the literature suggest that students find their instructors lacking in efficient teaching skills and inadequate in many respects (Arslantaş, 2011; Awang & İsmail, 2010; Şen & Erişen, 2002).

The student statements revealed that their idealized educational settings comprised more social activities, larger libraries, halls, laboratories, and classrooms, with more modern and technological facilities; modern instead of traditional teaching methods in a more applied, liberal, scientific, and research-oriented educational process that prepares students for their future and their profession; an internationally recognized teacher training programme with double major or minor strands, adequate foreign language classes, more elective courses and work placement opportunities, and a guaranteed job; more democratic, modest instructors that appreciate students and offer them guidance, with modern, fun, and efficient teaching methods, and a model personality complemented by professional expertise. All this shows that students start their education dreaming of a utopic university environment and tend to become increasingly dissatisfied in general as they encounter inadequacies. The students' opinions about education

faculties have to be overrated with the aim of enhancing the quality of faculty and education. Modern methods and more practises instructing the life have to be used. Instructors have to be model as their personalities and professionals for students.

Key Words: School of Education, Prospective Teachers, Educational Settings, Satisfaction Levels

GİRİŞ

21. yüzyıl bilişim çağını yaşadığımız günlerde küreselleşmenin getirdiği olgulardan biri de her alanda yaşanan büyük rekabet ortamıdır; güçlüler ayakta kalmakta ve zayıflar ezilip yok olmaktadır. Bu rekabet ortamında ayakta kalabilmek çağın gereklerine ayak uydurmakla, alanında kendini geliştirmekle mümkündür. Hemen her alanda kendini hissettiren bu rekabet eğitim alanında da yoğun olarak yaşanmakta, eğitim kurumları kendilerini geliştirdikleri ve yeniledikleri ölçüde adlarını duyurmakta ve eğitim piyasasında tutunabilmektedir. Nihayetinde eğitim de bir hizmet sektörüdür ve eğitimde de müşteri memnuniyeti önemlidir. Eğitimde kaliteyi artırmanın yolu eğitim hizmetlerinin alıcısı konumundaki öğrencilerin memnuniyetinin sağlanmasından geçmektedir. Nitekim eğitimde hizmet kalitesi ile memnuniyet arasında pozitif yönlü bir ilişkinin varlığı ispatlanmıştır (Wei&Ramalu, 2011; Okumuş&Duygun; 2008). Bu nedenle öğrenci memnuniyetini artırmak için eğitim fakültelerinin öğrenci merkezli faaliyet göstermeye ve eğitimin kalitesini artırmaya çalışmaları gerekmektedir. Bunun farkında olan eğitimciler öğrenci memnuniyetine önem vermekte, öğrenci görüşleri doğrultusunda eğitim kurumlarındaki eğitim öğretim hizmetlerini gözden geçirmekte ve yeniden yapılandırmaktadır. Öğrencinin ilgi, yetenek ve gereksinimlerini dikkate almayan bir öğretim anlayışının yararlı olması, yani kalıcı öğrenmeler doğurması beklenemez. Bu nedenle öğretimde her şey öğrenciye yönelik olmak durumundadır (Uluğ, 1999).

Sönmez (2003) eğitimi bir açık sistem olarak tanımlamakta ve eğitim sürecinin sonundaki düzenli ve yeterli dönütlerle sistemin yeniden yapılandırıldığından, kendini yenilediğinden bahsetmektedir. Dönüt, sisteme her işlemin sonunda bilgi vermektir; sistem içindeki her türlü değişimi, işleyen ya da işlemeyen öğeleri sisteme bildirerek gerekli düzenlemelerin yapılmasını, sistemdeki dengesizliğin giderilmesini ve sistemin yeniden işlemlerini sağlar. Kapalı ya da yarı açık sistemlerde yeterli ve düzenli dönüt olmadığı için sistem sağlıklı biçimde büyüyemez.

Dolayısıyla yapılacak onarma, düzeltme ve yenileme hareketleri planlı değildir, sistemin denetleyici ve koruyucu mekanizmaları belli bir süre sonra çalışmaz ve entropi (sistemin ölmesi) gelişir. Bir açık sistem olan eğitim sisteminde yeterli ve düzenli dönütler sayesinde sistem değişir ve gelişir. Eğitim sisteminde bireylerin olumlu ya da olumsuz görüşleri alınarak eğitim yeniden yapılandırılır, işleyen tarafları alınır, işlemeyen yanları atılır ya da düzeltilir ve entropiye dayanıklı hale gelir. Eğitimde düzenli dönütü sağlayacak en önemli halka öğrencilerdir. Öğrenci görüşleri eğitimin işleyen ve işlemeyen yönleriyle ilgili geribildirim vererek gerekli düzenlemelerin yapılmasına olanak sağlar (Sönmez, 2003). Öğrencilerden gelen bu geribildirimlerle eğitim sisteminin düzelmesi ve geliştirilmesi ve bunun sonucu olarak da eğitim hizmetlerinin kalitesinin artması sağlanır.

Eğitimin kalitesinin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi eğitimde kaliteyi önemseyen ve artırmaya çalışan eğitim yöneticileri için de önemlidir. Eğitim yöneticileri çeşitli iç denetim ve dış denetim yollarına başvurarak kurumlarının ulusal ve uluslararası kalite belgeleriyle onaylanmasına çalışmaktadır. Kimi kurumlar EFQM (Avrupa Kalite Yönetimi Vakfı) modeli ile kalitesini ispatlamaya çalışırken kimileri de ISO 9000:2000 kalite sistemini uygulamakta ve bu konuda sertifika almaktadır (Devebakan vd., 2003). Eğitim kurumlarının kalitesini ispatlaması gerekmektedir çünkü öğrencilerin mezun olduklarında daha kolay iş bulma umuduyla daha iyi ve daha kaliteli eğitim veren üniversiteleri tercih edecekleri açıktır.

Eğitim sürecine ilişkin öğrenci memnuniyeti araştırmaları, öğrenmenin eğitimden sağlanan doyumla doğrudan ilgili olduğunu göstermektedir. Bu nedenle öğrencilerin eğitim sürecinden neler beklediklerini anlamak, bu sürece ilişkin memnuniyetlerini sağlamada ve değerlendirmede önemli olmaktadır (Ekinci&Burgaz, 2007). Literatürde öğrenci memnuniyetinin araştırıldığı çalışmalarda öğrencilerin aldıkları eğitimden “orta” veya “iyi” düzeyde memnun oldukları ortaya çıkmıştır (Şara&Kocabaş, 2012; Tatlı ve diğ., 2011; Ulusoy ve diğ., 2010; Açıkan&Saydan, 2009; Şahin, 2009; Uzgören&Uzgören, 2006; Ceylan&Demirkaya, 2006; Kaya&Engin, 2007). Ancak öğrencilerin üniversiteden beklentilerinin yüksek ancak memnuniyetlerinin düşük bulunduğu çalışmalar da mevcuttur (Awang&İsmail, 2010; Ekinci &Burgaz, 2007). Üniversite öğrencilerinin öğretim elemanlarını değerlendirdiği çalışmalarda ise, öğrencilerin öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özelliklerine sahip olmadıklarını

düşündükleri ve öğretim elemanlarını birçok alanda yetersiz buldukları ortaya konmuştur (Arslantaş, 2011; Şen&Erişen, 2002).

Eğitimin daha kaliteli olabilmesi, eğitimde gerekli iyileştirmelerin yapılabilmesi, öğrencilerin verilen eğitimden memnuniyet düzeylerinin bilinmesine ve olumlu ya da olumsuz öğrencilerden gelecek görüşlere bağlıdır. Bu kapsamda nicel verilerin nitel verilerle desteklendiği bu çalışmanın ilgili literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çalışmanın amacı eğitim fakültesi öğrencilerinin memnuniyet düzeylerini belirlemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Eğitim fakültesi öğrencilerinin eğitim fakültesinden memnuniyetleri ne düzeydedir?
2. Eğitim fakültesi öğrencilerinin fakülteden memnuniyet düzeyleri,
  - a) cinsiyetlerine
  - b) sınıf düzeylerine
  - c) öğrenim gördükleri bölüme
  - d) akademik başarı ortalamalarına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Eğitim fakültesi öğrencilerinin hayal ettikleri eğitim ortamı nasıldır?

YÖNTEM

Nicel ve nitel araştırma yöntemlerinin birlikte kullanıldığı bu çalışmada öğrencilerin eğitim fakültesinden memnuniyet düzeyleri nicel yöntemlerden tarama (survey) yöntemiyle toplanmıştır. Öğrencilerin hayal ettikleri eğitim ortamı ise çalışmanın nitel kısmını oluşturmaktadır ve veriler öğrencilere yöneltilen açık uçlu sorularla toplanmış ve yazılı görüşleri alınmıştır.

Çalışma Grubu:

Bu çalışma, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümünde yapılmıştır. Araştırmada İlköğretim Bölümü farklı anabilim dallarında öğrenim gören, tesadüfi örneklem metoduyla seçilen toplam 685 öğrenci örnekleme dâhil edilmiştir.

Ancak doldurulmasındaki eksiklikler nedeniyle onüç anket analiz dışı bırakılmış, 672 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Tablo 1: Örneklem Grubuna İlişkin Bilgiler

Cinsiyet	f	%	Sınıf Düzeyi	f	%
Kadın	442	65,8	1.Sınıf	181	26,9
Erkek	230	34,2	2.Sınıf	132	19,6
Bölüm			3.Sınıf	174	25,9
Okul Öncesi	190	28,3	4.Sınıf	185	27,5
Sınıf	172	25,6	Akademik Ortalama		
Fen Bilgisi	80	11,9	00-1.00	23	3,4
Sosyal Bilgiler	123	18,3	1.00-2.00	60	8,9
İlköğretim Matematik	107	15,9	2.00-3.00	380	56,5
			3.00-4.00	209	31,1

Tablo 1’de görüldüğü üzere örneklem grubunun % 65,8’i kadın ve % 34,2’si erkek öğrenciden oluşmaktadır. Örneklemde %28,3 okul öncesi, % 25,6 sınıf öğretmenliği, % 11,9 fen ve teknoloji, % 18,3 sosyal bilgiler, % 15,9 oranında matematik bölümünden öğrenciler bulunmaktadır. Örneklem % 26,9 birinci sınıf, % 19,6 ikinci sınıf, % 25,9 üçüncü sınıf, % 27,5’u dördüncü sınıf öğrencisidir. Öğrencilerin akademik not ortalamaları şu şekildedir; % 3,4’ü 00-1.00 arası, % 8,9’u 1.00-2.00 arası, % 56,5’i 2.00-3.00 arasında ve %31,1’i 3.00-4.00 arasındadır.

Veri Toplama Aracı:

Araştırmada veri toplama aracı olarak Şahin (2009) tarafından geliştirilen “Eğitim Fakültesi-Öğrenci Memnuniyet Ölçeği” kullanılmıştır. “Öğretim elemanı, danışmanlık hizmetleri, yönetim hizmetleri, kaynaklar, bilgisayar olanakları ve ders ve ders programları” olmak üzere toplam altı alt boyuttan ve 40 maddeden oluşan ölçek, beşli likert tipinde geliştirilmiş

olup “1” “kesinlikle katılmıyorum” ile “5” “kesinlikle katılıyorum” arasında derecelendirilmiştir. Bu nedenle ölçekten alınabilecek en düşük puan 40, en yüksek puan $40 \times 5=200$ olup, yüksek puanlar memnuniyet düzeyindeki artışı ifade etmektedir. Ölçeğin orijinalinin iç tutarlılık katsayısı ölçeğin alt boyutları için şöyle belirtilmiştir; “Öğretim Elemanları” alt boyutu için 0.91, “Danışmanlık” için 0.93, “Yönetim” için 0.85, “Kaynaklar” için 0.83, “Bilgisayar Olanakları” için 0.89, “Dersler ve Ders Programları” 0.68. Ölçeğin alt boyutlarının çalışmamızdaki Cronbach alfa iç tutarlılık katsayıları şöyle belirlenmiştir; “Öğretim Elemanları” alt boyutu için 0.89, “Danışmanlık” için 0.92, “Yönetim” için 0.84, “Kaynaklar” için 0.83, “Bilgisayar Olanakları” için 0.88, “Dersler ve Ders Programları” 0.71.

Ayrıca öğretmen adaylarının hayal ettikleri eğitim ortamını belirleyebilmek için onlara açık uçlu sorular sorulmuş ve yazılı görüşleri alınmıştır. Sorular uzman görüşü alınarak geliştirilmiş ve yapılan pilot görüşme sonucunda gerekli düzeltmeler yapılarak öğretmen adaylarına sorulmuştur. Sorulardan bazıları şu şekildedir;

“Sizce eğitim fakültesi nasıl olmalıdır? Hayalinizdeki eğitim fakültesini tasvir eder misiniz?”

“Eğitim fakültesinde verilen eğitimin daha kaliteli olabilmesi için görüş ve önerileriniz nelerdir?”

Verilerin Analizi:

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde öğrencilerin memnuniyet düzeylerini belirlemek için betimleyici istatistiklerden (aritmetik ortalama ve standart sapma) yararlanılmıştır. Memnuniyet düzeylerinin öğrenim gördükleri bölümlere, sınıf seviyelerine, cinsiyete, akademik ortalamaya göre farklılık gösterip göstermediği t testi ve varyans analizi (ANOVA) ile belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilerin hayal ettikleri eğitim ortamının özelliklerini belirlemek için toplanan nitel veriler sınıflandırılmış, betimsel analiz yapılarak sunulmuştur.

Öğrencilerin her bir boyuta ilişkin sayısal memnuniyet ortalamalarını sözel ifade edebilmek için ortalama ağırlık değerleri (ölçekten alınabilecek max. puan-ölçekten alınabilecek min. puan/aralık sayısı) formülüyle hesaplanmıştır.

a. Genel memnuniyet düzeyi ($200-40=160/5=32$): 40-72 arası “hiç memnun değilim”; 73- 104 arası “az düzeyde memnunum”; 105-136 arası “orta düzeyde memnunum”; 137-168 arası “oldukça memnunum”; 169-200 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

b. “Öğretim Elemanı” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 11 madde, $55-11=44/5=8.8$): 11-19.8 arası “hiç memnun değilim”; 19.9- 28.6 arası “az düzeyde memnunum”; 28.7-37.4 arası “orta düzeyde memnunum”; 37.5-46.2 arası “oldukça memnunum”; 46.3-55 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

c. “Danışmanlık Hizmetleri” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 5 madde, $25-5=20/5=4$): 5-9 arası “hiç memnun değilim”; 10-13 arası “az düzeyde memnunum”; 14-17 arası “orta düzeyde memnunum”; 18-21 arası “oldukça memnunum”; 22-25 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

d. “Yönetim Hizmetleri” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 7 madde, $35-7=28/5=5.6$): 7-12.6 arası “hiç memnun değilim”; 12.7-18.2 arası “az düzeyde memnunum”; 18.3-23.8 arası “orta düzeyde memnunum”; 23.9-29.4 arası “oldukça memnunum”; 29.5-35 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

e. “Kaynaklar” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 10 madde, $50-10=40/5=8$): 10-18 arası “hiç memnun değilim”; 19-26 arası “az düzeyde memnunum”; 27-34 arası “orta düzeyde memnunum”; 35-42 arası “oldukça memnunum”; 43-50 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

f. “Bilgisayar Olanakları” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 3 madde, $15-3=12/5=2.4$): 3-5.4 arası “hiç memnun değilim”; 5.5-7.8 arası “az düzeyde memnunum”; 7.9-10.2 arası “orta düzeyde memnunum”; 10.3-12.6 arası “oldukça memnunum”; 12.7-15 arası “tamamen memnunum” şeklinde;

g. “Dersler ve Ders Programları” alt boyutuna ilişkin memnuniyet düzeyi (toplam 4 madde, $20-4=16/5=3.2$): 4-7.2 arası “hiç memnun değilim”; 7.3-10.4 arası “az düzeyde memnunum”; 10.5-13.6 arası “orta düzeyde memnunum”; 13.7- 16.8 arası “oldukça memnunum”; 16.9-20 arası “tamamen memnunum” şeklinde yorumlanmıştır.

BULGULAR

Araştırma sorularının birinci ve ikinci soruları öğrencilerin “Eğitim Fakültesi-Öğrenci Memnuniyet Ölçeği”nden aldıkları puanlar analiz edilerek cevaplanmaya çalışılmıştır.

4) Öğretmen Adaylarının Eğitim Fakültesinden Memnuniyet Düzeyleri

Öğrencilerin eğitim fakültesinden memnuniyet düzeylerini gösteren toplam memnuniyet puanları ve ölçeğin alt boyutlarına ait memnuniyet puanları tabloda sunulmuştur.

Tablo 2: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Memnuniyet Puanlarına İlişkin Betimleyici İstatistikler

	N	$\bar{X}$	Ss	Çarpıklık	Basıklık	Ks-Sw
Toplam Memnuniyet	672	99.17	22,89	,015	-,247	,200*
Öğretim Elemanı	672	28.19	8.21	-,037	-,468	,014
Danışmanlık	672	14.31	5,47	,066	-,746	,000
Yönetim	672	14.96	5,136	,320	-,416	,000
Kaynak	672	24.18	6,59	,147	-,484	,001
Dersler ve Ders Prog.	672	10.75	3,43	,020	,020	,000
Bilgisayar Olanakları	672	6.78	2,95	,406	-,634	,000

Öğrencilerin ölçeğin genelinden aldıkları toplam memnuniyet puanları ($\bar{X}$ =99.17, 73-104 arası “az düzeyde memnunun”) eğitim fakültesinden “az düzeyde memnun” olduklarını göstermektedir.

Ölçeğin alt boyutlarına baktığımızda, öğrencilerin “öğretim elemanı” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}$ =28.19, 19.9- 28.6 arası “az düzeyde memnunun”) öğretim elemanlarından; “yönetim hizmetleri” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}$ =14.96, 12.7-18.2 arası “az düzeyde memnunun”) yönetim hizmetlerinden; “kaynak” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}$ =24.18, 19-26 arası “az düzeyde memnunun”) kaynaklardan; “bilgisayar olanakları” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}$ =6.78, 5.5-7.8 arası “az düzeyde memnunun) bilgisayar olanaklarından “az düzeyde memnun” olduklarını göstermektedir.

Öğrencilerin “danışmanlık” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}$ =14.31, 14-17 arası “orta düzeyde memnunun”) danışmanlık hizmetlerinden ve

“ders ve ders programları” alt boyutuna ilişkin toplam puanları ($\bar{X}=10.75$, 10.5-13.6 arası “orta düzeyde memnunuz”) ders ve ders programlarından “orta düzeyde memnunuz” olduklarını göstermektedir.

4) Öğretmen Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Fakülteden Memnuniyet Düzeyleri

Bu bölümde eğitim fakültesi öğrenim gören öğretmen adaylarının fakülteden memnuniyet düzeyleri cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, öğrenim gördükleri bölüme ve akademik ortalamalarına göre incelenmiştir.

a) Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Fakülteden Memnuniyet Düzeyleri

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre fakülteden memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark olup olmadığı bağımsız gruplar t testi ile incelenmiştir.

Tablo 3: Toplam Puanların Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin t Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	Ks-Sw	Sd	T	p
Kız	442	98.66	22.82	.200	670	-.807	.420
Erkek	230	100.16	23.05	.200			

Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre fakülteden memnuniyet düzeyleri arasında ($t=-.807$, $p>.05$) anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

b) Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Fakülteden Memnuniyet Düzeyleri

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf seviyesine göre fakülteden memnuniyet düzeyleri varyans analizi (ANOVA) ile karşılaştırılmıştır.

Tablo 4: Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Toplam Puanlarına Ait Betimleyici İstatistikler

Bölüm	N	$\bar{X}$	Ss	Ks-Sw
-------	---	-----------	----	-------

Toplam Memnuniyet	Birinci sınıf	181	105.72	21.88	.200
	İkinci sınıf	132	102.09	23.94	.200
	Üçüncü sınıf	174	98.92	21.04	.200
	Dördüncü sınıf	185	90.92	22.40	.200

Tablo 5: Toplam Puanların Sınıf Düzeylerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Sonuçları

Toplam Memnuniyet	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p	Anlamlı fark
Toplam Memnuniyet	Gruplar arası	21503.72	3	7167.91	14.501	.00	1.-3. 1.-4. 2.-4.
	Gruplarıçi	330199.07	668	494.31			

Öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri sınıf seviyesine göre fakülteden memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark görülmektedir ($F=14.501$, $p<.05$). Bu farkın birinci sınıflar ile üçüncü ve dördüncü sınıflar arasında ve ikinci sınıflar ile dördüncü sınıflar arasında olduğu görülmektedir. Birinci sınıf öğrencilerinin memnuniyet düzeyleri en yüksek ($\bar{X}=105.72$) iken sınıf seviyesi yükseldikçe memnuniyet düzeyinin düzenli olarak azaldığı ve dördüncü sınıflarda en düşük düzeye indiği ($\bar{X}=90.92$) görülmektedir.

c) Öğretmen Adaylarının Öğrenim Gördükleri Bölüme Göre Fakülteden Memnuniyet Düzeyleri

İlköğretim bölümünün farklı anabilim dallarında öğrenim gören öğretmen adaylarının bölümlerine göre memnuniyet düzeyleri arasındaki fark ANOVA ile test edilmiştir.

Tablo 6: Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Toplam Puanlarına Ait Betimleyici İstatistikler

	Bölüm	N	$\bar{X}$	Ss	Ks-Sw
Toplam Memnuniyet	Sınıf	172	101,25	22,99	.200
	Okul Öncesi	190	99,68	22,50	.200
	Matematik	107	99,89	21,60	.200
	Sosyal Bilgiler	123	99,30	24,39	.089
	Fen Bilgisi	80	92,34	22,23	.200

Tablo 7: Toplam Puanların Öğretmen Adaylarının Bölümlerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Sonuçları

	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	Sd	Kareler ortalaması	F	p
Toplam Memnuniyet	Gruplararası	4583,87	4	1145,97	43,184	,067
	Gruplarıçi	347118,93	667	520,42		

Tablo 7'de görüldüğü gibi öğrenim gördükleri bölümlere göre öğretmen adaylarının memnuniyet düzeyleri ($F= 43.184$, $p>.05$) arasında anlamlı fark görülmemiştir.

d) Öğretmen Adaylarının Akademik Başarılarına Göre Fakülteden Memnuniyet Düzeyleri

Öğretmen adaylarının akademik başarı ortalamalarına göre memnuniyet düzeyleri arasında fark olup olmadığı parametrik testlerden ANOVA ile test edilmiştir.

Tablo 8: Öğretmen Adaylarının Akademik Ortalamalarına Göre Toplam Puanlarına Ait Betimleyici İstatistikler

Akademik	N	$\bar{X}$	Ss	Ks-Sw
----------	---	-----------	----	-------

Ortalama					
Toplam Memnuniyet	0.00-1.00	23	104.72	25.46	.491
	1.00-2.00	63	101.78	22.55	.200
	2.00-3.00	380	98.24	21.61	.200
	3.00-4.00	309	99.51	24.90	.200

Tablo 9: Toplam Puanların Akademik Ortalamaya Göre Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Sonuçları

Toplam Memnuniyet	Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	p
	Gruplararası	1471.50	3	490.50	.936	.423
	Gruplarıçi	3502.29	668	524.30		

Öğretmen adaylarının akademik ortalamalarına göre fakülteden memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark görülmemiştir ($F=.936, p>.05$).

3. Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı

Öğretmen adaylarının hayal ettikleri eğitim ortamı öğretmen adaylarının görüşleri analiz edilerek cevaplanmış ve öğretmen adaylarının hayal ettikleri eğitim ve öğretim elemanı olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

Tablo 10: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Eğitim Ortamına İlişkin Görüşlerinin Analizi

Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Eğitim Ortamı	Öğretim Elemanı	Mesleki Özellikleri
	Eğitim	Kişilik Özellikleri
		Öğrenme-Öğretme Süreci
		Fiziksel Ortam

A. Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Öğretim Elemanı

Öğretmen adaylarının hayal ettikleri öğretim elemanı özellikleri ise öğretim elemanlarının kişisel ve mesleki özellikleri olmak üzere iki başlık altında incelenmiştir.

I. Öğretim Elemanlarının Mesleki Özelliklerine İlişkin Görüşler

Tablo 11: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Öğretim Elemanı Mesleki Özellikleri

Mesleki Özelliklerine İlişkin Görüşler	Özellikleri
	-Öğretim sürecinde geleneksel yaklaşımlar yerine daha yeni yaklaşımlar kullanan
	-Alanında uzman
	-Ölçme-değerlendirme alanında yeterliliğe sahip
	-Dersi eğlenceli hale getirebilen
	-Etkili ve verimli ders anlatabilen
	-Mesleki bilgisiyle öğrenciye model olabilen

Öğretmen adayları alanında uzman ve yeni yaklaşımlarla, daha eğlenceli ve verimli ders işleyen öğretim elemanları istemektedir.

“Hocalar alanlarında uzman olmalı, sunumla veya oturarak ders anlatmak yerine ayakta ve öğrenciyi aktif kılarak ders anlatmalı. Dersleri daha etkili ve eğlenceli olmalı.”

“Öğretim elemanlarının yeni yaklaşımlarla ders anlatmaları lazım. Bize dedikleri ile kendi uyguladıkları çok farklı.”

“Eğitim fakültesinden beklentim, nasıl iyi bir öğretmen olunacağını öğrenmek. Yeni ilköğretim müfredatını anlatan öğretim elemanlarının öncelikle kendilerinin örnek bir öğretmen olarak yol göstermelerini, model olmalarını isterim.”

II. Öğretim Elemanlarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Görüşler

Tablo 12: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Öğretim Elemanı Kişilik Özellikleri

-Vizyonu geniş

Kişilik Özelliklerine İlişkin Görüşler	-Alçakgönüllü
	-Öğrencilere değer veren, anlayışlı
	-Adil
	-Demokratik
	-Yenilikçi
	-Etkili iletişim kurabilen
	-Yol gösterici, rehberlik yapan
	-Empati kurabilen
	-Fikirlerini empoze etmeyen

Öğretmen adayları hayal ettikleri öğretim elemanlarının kişilik özelliklerini şöyle dile getirmişlerdir;

“Öğretim elemanları kaliteli, kişilikli, farklılıklara saygılı bireyler olmalıdır. Öğrencilere karşı daha samimi ve sıcak olmalı, öğrenciler arasında ayırım yapmamalıdır.”

“[Hayalimdeki eğitim fakültesi] Öğretim görevlilerinin anlamsız egolarından uzak, huzurlu bir ortam.”

“Öğrencilere küçük çocuk muamelesi yapılmaması, onların geleceğin eğitimcileri olarak görülmesi gerektiğini düşünüyorum.”

“[Hayalimdeki öğretim elemanları] Öğretmen yetiştirmede yetkin kişiler. Ahlaki açıdan üstün faziletlere sahip bunun yanı sıra uzman bir pedagoğ.”

“Hocaların bir kısmı kendi fikirlerinin dışına kapalı kalmış durumda. Eğitimden ziyade siyasi fikirlerini ön plana çıkarıyorlar. Hocaların ideolojilerini ön plana çıkarmamaları, tarafsız olmaları gerekli.”

A. Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Eğitim

Öğretmen adayları eğitim fakültesindeki eğitimle ilgili görüşleri incelendiğinde öğrenme-öğretme süreci, fiziksel ortam ve mesleki eğitim başlıkları altında toplandığı görülmüştür.

I. Öğrenme-Öğretme Süreci ile İlgili Görüşler

Tablo 13: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Öğrenme-Öğretme Süreci

---

-Uygulamaya ağırlık veren dersler
-Yapılandırmacı eğitim anlayışına uygun işlenen dersler

Öğrenme- Öğretme Süreci ile İlgili Görüşler	-Sınavlardan sonra daha fazla geribildirim olması
	-Süreç temelli (projeler, etkinlik dosyaları) ölçme değerlendirme yaklaşımlarının kullanılması
	-Günlük hayatta kullanılacak bilgilerin kazandırıldığı dersler
	-Fikirlerin özgürce ifade edildiği, tartışma ortamının yaratıldığı dersler

---

	-Öğrencileri bilimselliğe, araştırma ve incelemeye teşvik eden dersler
--	--

Öğrenciler derslerin teorik bilgiden çok uygulamaya dayanmasını ve derslerde yeni yaklaşımların uygulanmasını istemektedir.

“Eğitim fakültesinde dersler daha fazla uygulamaya dayanmalı. Öğretmenliğimizi [mesleki yeteneği] geliştirici dersler olmalı.”

“Öğretim elemanları yapılandırmacı yaklaşımla ders işlemeli, bize dedikleri ile uyguladıkları çok farklı. Ezberci eğitim yerine daha fazla uygulamaya, tartışmaya dayanan bir eğitim olmalı”

“Bize [öğrencilere] hangi konuyu anlatacağımız kadar bu konuyu nasıl anlatacağımız da öğretilmelidir. Dersler yapılandırmacı sisteme dayanmalı, günlük hayat ve meslek hayatıyla daha fazla ilişkilendirilmelidir.”

“Öğrenciyi her açıdan yetiştiren, bilgi kazandıran, araştırmaya yönelten bir fakülte olmalıdır.”

“Eğitim fakülteleri insanların birbirlerine daha hoşgörülü olduğu, sadece bilimsel bilgilerin değil de insanlığın, hoşgörünün, özgür düşünce ve saygının olduğu daha demokratik ve adil bir ortam olmalıdır.”

II. Fiziksel Ortam ile İlgili Görüşler

Öğretmen adayları hayal ettikleri eğitim ortamının şu fiziksel özelliklere sahip olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 14: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Öğrenim Ortamının Fiziksel Özellikleri

---

-Daha fazla sosyal etkinlik (kültür-sanat faaliyetleri, kurslar)
-Daha fazla sosyal ortam ve spor alanları
-Modern bir çevre düzenlemesi
-Teknolojik açıdan donanımlı binalar

Eğitim Ortamı ile İlgili Görüşler	-Kullanışlı laboratuvarların, büyük konferans salonlarının, geniş kantinlerin ve yemekhanelerin bulunduğu bir ortam
	-Etkinlik odalarının bulunduğu bir ortam
	-Büyük kütüphanelerin ve zengin kaynakların bulunduğu bir ortam
	-Meslek bilinci oluşturacak materyallerle(duvar yazıları, şairler, afişler) zenginleştirilmiş binalar
	-Geniş dersliklerin bulunduğu binalar
	-Ulaşım problemi olmayan bir fakülte
	-Derslik dışı öğrenme ortamlarının bulunduğu bir fakülte

Eğitim ortamıyla ilgili olarak öğrencilerin en fazla dile getirdikleri isteğin daha sosyal bir ortam ve daha fazla sosyal etkinlik olması dikkat çekicidir. Bu konuda öğrenciler görüşlerini şu şekilde dile getirmişlerdir;

“Bence eğitim fakültesi öğretmen adaylarının kendilerini geliştirebilecekleri sosyal ortamların olduğu; dil, spor, enstrüman kurslarının olduğu; seminer ve konferansların düzenlendiği bir yer olmalıdır.”

“Teknolojik donanım ve materyaller yeterli olmalı, sosyal faaliyetler artırılmalı, öğrencilerin kendini rahat hissedeceği ortamlar olmalıdır. Daha büyük bir kütüphane ve çok daha fazla kitap olmalıdır.”

“Çevre düzenlemesi daha modern bir eğitim fakültesi olmalı, binanın iç duvarları eğitimle ilgili, bizi mesleğe motive edecek yazılarla donatılmalı.”

III. Öğretmenlik Eğitimi ile İlgili Görüşler

Tablo 15: Öğretmen Adaylarının Hayal Ettikleri Mesleki Eğitim

---

Mesleki Eğitim ile İlgili Görüşler	-Çift anadal ve yan dal uygulamalarının bulunması
	-Eğitim fakültesine öğrenci alımında özel sınavların (yetenek sınavları, mülakatlar) yapılması
	-Yabancı dil eğitimine ağırlık verilmesi
	-Öğrencilerin yönetimde daha fazla söz hakkına sahip olması, karar mekanizmalarına katılabilmesi
	-Devam mecburiyetinin olmaması
	-Staj uygulamalarının artırılması
	-Seçmeli derslerin artırılması
	-İş garantisi olmalı

Üniversite öğrencileri eğitim fakültesindeki öğretmenlik eğitimiyle ilgili görüşlerini şöyle ifade etmişlerdir;

“Eğitim daha fazla uygulamaya dayanmalı, 1. sınıftan 4. sınıfa kadar staj uygulamaları artırılmalı”.

“[Öğretim elemanları] Devam zorunluluğu ile öğrencileri derste tutmak yerine etkili, eğlenceli ders anlatarak sınıfta durmamızı sağlamalıdır.”

“Seçmeli dersler artırılmalı ve çeşitlilik sağlanmalıdır. Zorunlu seçmeli yerine öğrenciler kendileri dersleri seçmelidir.”

“Eğitim fakültesindeki eğitimin daha kaliteli olması için öğrenciler rahat olmalı, geleceği garanti altında olmalı, KPSS kalkmalı. Eğitimin bütün bileşenlerinin kafası rahat olmalı.”

“Yan meslek dalları için de yetiştirme yapıp bunların diplomalarını da alabilmek için olanak sağlanması gerekir. Diğer alanlarda bu kadar ihtiyaç varken tek bir bölümle kısıtlı kalmak çok kötü.”

“Herkes öğretmen olamaz. [Eğitim fakültesine] Öğrenci alırken daha seçici olunması gerektiğini düşünüyorum. Eğitim fakültesine girişte yetenek sınavları yapılmalı.”

Bir öğrenci hayal ettiği eğitim fakültesini şöyle tasvir etmiştir;

“[Eğitim fakültesi] Ufku açık, çağdaş, öncü, lider kişilikler yetiştirmelidir. Dünyayı, hayatı seven, kendini olduğu gibi kabul edebilen, içinde insan sevgisi olan, yetiştirdiği çocuklarla dünyanın daha güzel bir yer olabileceğinin farkında olan bireyler yetiştirmelidir. Hocalarla ders dışında da bir araya gelebilmeli, sıcak sohbetler yapabilmeliyiz. Okul sadece gelip gittiğimiz bir yer olmamalı, öğrencinin saksıda yetişen bir çiçek olmaktan öte kendi kendini yetiştirmesi için ortam hazırlamalı. Eğitim fakültesi, öğrencilerini çok yönlü olarak mükemmel yetiştirebilmelidir.”

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümünde gerçekleştirilmiştir ve çalışmada öğretmen adaylarının eğitim fakültesinden memnuniyet düzeyleri ve hayal ettikleri eğitim ortamı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının genel olarak eğitim fakültesinden memnuniyet düzeylerinin “az düzeyde” olduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra ölçeğin öğretim elemanı, yönetim hizmetleri, kaynaklar, bilgisayar olanakları alt boyutlarında da memnuniyet düzeylerinin “az düzeyde” olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenciler eğitim fakültesindeki danışmanlık hizmetlerinden ve ders ve

ders programlarından “orta düzeyde” memnundur. Bu sonuçlar Şahin (2009) ve Ekinci ve Burgaz’ın (2007) araştırmalarının sonuçlarıyla paralellik taşımaktadır. Şahin (2009) “Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (EF-ÖMÖ) ile Değerlendirilmesi” adlı çalışmasında öğrenci memnuniyet düzeylerini oldukça düşük olduğunu bulmuştur. Aynı şekilde Ekinci ve Burgaz (2007) Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeylerini araştırdıkları çalışmalarında öğrencilerin beklentilerini yüksek ancak memnuniyet düzeylerinin düşük olduğunu bulmuşlardır. Öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin düşük olması eğitim fakültesinde hayal ettikleri eğitim ortamını bulamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Öğretmen adaylarının memnuniyet düzeylerine cinsiyetleri, akademik başarı ortalamaları, öğrenim gördükleri bölüm ve sınıf seviyeleri açısından bakıldığında yalnızca sınıf seviyelerine göre öğrencilerin memnuniyet düzeyleri arasında anlamlı fark görülmüştür. Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf seviyesi yükseldikçe öğrencilerin memnuniyet düzeylerinin düzenli olarak azaldığı ortaya çıkmıştır. Bu öğrencilerin birinci sınıfa yüksek beklentilerle başladıkları ancak seneler geçtikçe fakültenin öğrenci beklentisini karşılayamadığı ve öğrencilerin memnuniyet düzeyinin düştüğünü göstermektedir. Bu durum, öğrencilerin ilk, orta ve lise eğitimleri boyunca öğrenim gördükleri eğitim kurumlarında eksiklikler görmeleri bu nedenle de üniversite ortamını daha ütopyik bir ortam olarak hayal etmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Daha yüksek beklentilerle üniversiteye gelen öğrenciler gördükleri bazı eksiklikler karşısında hayal kırıklığı yaşayabilmekte ve genel olarak memnuniyetsizlik eğilimi göstermektedir. Awang ve İsmail (2010) de benzer şekilde çalışmalarında üniversitede öğrenci beklentilerinin yüksek olduğu ancak bu beklentilerin karşılanamadığını bulmuşlardır. Literatürdeki farklı çalışmalarda da öğrencilerin öğretim elemanlarının etkili öğretmenlik özelliklerine sahip olmadıklarını düşündükleri, öğrenci beklentilerini karşılayamadıkları ve öğretim elemanlarını birçok alanda yetersiz buldukları ortaya konmuştur (Arslantaş, 2011; Şen&Erişen, 2002).

Öğretmen adaylarının hayal ettikleri eğitim ortamı ise öğrenci ifadeleri doğrultusunda şöyle şekillenmiştir; daha fazla sosyal etkinliklerin olduğu, daha büyük kütüphanenin, salonların, laboratuvarların, dersliklerin bulunduğu, daha modern ve teknolojik açıdan donanımlı binalara sahip bir eğitim fakültesi. Derslerde geleneksel yöntemler yerine daha yeni

yöntemlerin kullanıldığı, uygulamaya daha ağırlık verilen, gündelik hayata ve mesleğe daha fazla hazırlayan, daha özgür, bilimsel, araştırmaya ve incelemeye sevk eden bir eğitim-öğretim süreci. Çift anadal veya yandal uygulamalarına sahip, uluslararası geçerliliğe sahip diploma veren, yabancı dil eğitimine ağırlık veren, seçmeli derslerin ve staj uygulamalarının daha fazla olduğu ve iş garantisine sahip bir öğretmenlik eğitimi. Dersleri daha modern yöntemlerle daha eğlenceli ve verimli işleyen, alanında uzman, öğrenciye kişiliği ve mesleki bilgisiyle model olabilen daha demokratik, alçakgönüllü, öğrenciye değer veren, rehberlik eden öğretim elemanları. Öğrencilerin öğretim elemanlarında aradıkları özelliklerin incelendiği diğer çalışmalarda da benzer sonuçlara ulaşılmıştır; öğrenci ile iyi bir iletişim ve paylaşma, bununla ilgili olarak ona değer verme, düşünceleri olan bir insan olarak saygı gösterme, alanı ve formasyonu ile ilgili yeterli, derslerinde daha esnek kurallara başvurma, çeşitli öğretme stratejileri kullanma (Özdemir ve Üzel, 2010; Kumral 2009; Wang ve diğ. 2007). Öğrenciler genel olarak öğretim elemanlarında benzer özellikler aramakta ve öğretim elemanlarının kişisel özellikler açısından daha nitelikli olmaları gerektiğini düşünmektedir. Tüm bunlardan anlaşılmaktadır ki, öğrenciler daha kusursuz bir üniversite ortamı hayal ederek üniversiteye başlamakta ancak gördükleri bazı eksiklikler karşısında genel bir memnuniyetsizlik yaşamaktadırlar.

Eğitim fakültelerinin sürekli gelişen ve değişen dünyada öğrenci ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için kalitelerinin artırmaları gerekmektedir. Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) da eğitim fakültelerinin akreditasyonuna ilişkin yürüttüğü çalışmalarda eğitim fakültelerine kalite standartları getirmiş ve eğitim fakültelerinden sürekli mevcut uygulamalarını gözden geçirerek kendilerini yenilemelerini istemektedir. Kendini yenilemeyen, statükocu eğitim fakültelerinin varlığını devam ettiremeyeceği açıktır. Eğitim fakültelerinde verilen eğitimin kalitesi öğretmen yetiştirmesi bakımından hem tüm eğitim kademelerindeki eğitimin kalitesini belirlemede hem de ülkemizin geleceğini etkilemektedir. Diğer tüm eğitim kurumları gibi eğitim fakültelerinin de varlıklarını koruyabilmesi eğitim hizmetlerinin alıcısı konumundaki öğrenci memnuniyetinin sağlanmasına gereken önemin verilmesinden geçmektedir.

ÖNERİLER

1. Eğitim fakültelerinin kalitelerinin artırılması gerekmektedir. Bu doğrultuda öğrenci görüşlerine gereken önem verilmeli, eğitim-

- öğretim faaliyetleri öğrencilerden gelen geribildirimler doğrultusunda yeniden yapılandırılmalıdır.
2. Dersler öğrenci merkezli yeni yöntem ve tekniklerle işlenmeli, daha fazla uygulamaya yer verilmelidir. Eğitim, öğrencileri daha fazla hayata ve mesleğe hazırlamalıdır. Öğretim elemanları öğrencilere kişilikleri ve mesleki yönleriyle model olabilmelidir.
  3. Çalışma diğer üniversitelerde ve fakültelerdeki öğrenci memnuniyetini ve görüşlerini belirlemeye yönelik genişletilerek sürdürülebilir ve gelecekteki eğitim ve eğitim kurumlarını betimlemeye yönelik olarak tekrar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- AÇAN B. ve SAYDAN R. (2009). "Öğretim Elemanlarının Akademik Kalite Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Kafkas Üniversitesi İİBF Örneği", **Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 13(2), 225-253.
- ARSLANTAŞ H.İ. (2011). "Öğretim Elemanlarının Öğretim Stratejileri, Yöntem ve Teknikleri, İletişim ve Ölçme Değerlendirme Yeterliklerine Yönelik Öğrenci Görüşleri", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, C. 8, S.15, s. 487-506.
- AWANG H.; ISMAİL, N.A. (2010). "Undergraduate Education: A Gap Analysis of Students' Expectations and Satisfaction", **Problems of Education in the 21st Century**, V. 21, p.21-28.
- CEYLAN S. ve DEMİRKAYA H. (2006). "Sınıf Öğretmen Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Programı ve Program Dâhilinde Sunulan Hizmetler Konusundaki Memnuniyet Düzeyleri", **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S. 12, s.146-160.
- DEVEBAKAN N., KOÇDOR H., MUSAL B. ve GÜNER G. (2003). "Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünde Lisansüstü Eğitim Kalitesinin Arttırılması Kapsamında Öğrencilerin Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi", **Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 5(2),30-44.
- EKİNCİ C.E. ve BURGAZ B. (2007). "Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet

- Düzeyleri”, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 33, 120-134.
- KAYA İ. ve ENGİN O. (2007). “Yüksek Öğretimde Kaliteyi İyileştirme Sürecinde Öğrenci Memnuniyetinin Ölçülmesine Yönelik Bir Araştırma”, **Milli Eğitim Dergisi**, S. 174, 106-115.
- KUMRAL O. (2009). “Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanlarının Davranışlarına Yönelik Algıları”, **Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S. 25, 92-102.
- OKUMUŞ A. ve DUYGUN A. (2008). “Eğitim Hizmetlerinin Pazarlanmasında Hizmet Kalitesinin Ölçümü ve Algılanan Hizmet Kalitesi ile Öğrenci Memnuniyeti Arasındaki İlişki”, **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.8, S. 2, 17-38.
- ÖZDEMİR E. ve ÜZEL D. (2010). “İlköğretim Matematik Öğretmen Adaylarının Öğretim Elemanı Özelliklerine Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi”, **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.20, 122-152.
- SÖNMEZ V. (2003). **Program Geliştirmede Öğretmen El Kitabı** (10 Baskı), Ankara: Anı Yayıncılık.
- ŞAHİN A.E. (2009). “Eğitim Fakültesinde Hizmet Kalitesinin Eğitim Fakültesi Öğrenci Memnuniyet Ölçeği (EF-ÖMÖ) ile Değerlendirilmesi”, **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 37, 106-122.
- ŞARA P. ve KOCABAŞ A. (2012). “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliğini Tercih Nedenleri ve Aldıkları Eğitimle İlgili Görüşleri”, **Turkish International Journal of Special Education and Guidance& Counseling**. V. 1, I. 2, 8-17.
- ŞEN H.Ş. ve ERİŞEN Y. (2002). “Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanlarının Etkili Öğretmenlik Özellikleri”, **G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.22, S.1, 99-116.
- TATLI H.Z., KOKOÇ M. ve KARAL H. (2011). “Satisfaction State of Computer Education and Instructional Technologies Students: Karadeniz Technical University Case”, **İlköğretim Online**, 10(3), 836-849.
- ULUĞ F. (1999). **Eğitimde Grup Süreçleri**, TODAİE Yayın No:295: Ankara.

- ULUSOY H., ARSLAN Ç., ÖZTÜRK N. ve BEKAR M. (2010). "Hemşirelik Öğrencilerinin Eğitimleriyle İlgili Memnuniyet Düzeylerinin Saptanması", **Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi**, C.3,S.2, 15-24.
- UZGÖREN N. ve UZGÖREN E. (2006). "Dumlupınar Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Memnuniyetini Etkileyen Bireysel Özelliklerin İstatistiksel Analizi-Hipotez Testi, Ki-Kare Testi ve Doğrusal Olasılık Modeli", **Dumlupınar Üniversitesi SBE Dergisi**, (14), <http://sbe.dumlupinar.edu.tr/17/173-192.pdf> , E.T. 11.4.2013.
- WANG J., GIBSON A.M. and SLATE J.R. (2007). "Effective Teachers as Viewed by Students at a 2 Year College: A Multistage Mixed Analysis", **Issues in Educational Research**, 17(2), 272-295.
- WEI C.C., RAMALU S.S. (2011). "Students Satisfaction towards the University: Does Service Quality Matters?" **International Journal of Education**, Vol. 3, No. 2,p. 1-15.

